

14. Утопия и утопическое мышление : антология зарубежн. лит. : пер. с разн. яз. / сост., общ. ред. и предисл. В. А. Чаликовой. – М. : Прогресс, 1991. – 405 с.

15. Фулье А. Ж. Э. Современная наука об обществе : пер. с фр. / А. Ж. Э. Фулье. – Изд. 2-е, стереотип. – М. : КомКнига, 2007. – 344 с.

List of references

1. Aleksieiev V. M. Vzaiemovidnosyny derzhavy ta suspilstva v Ukrainsi: upravlynskiy aspekt : monohrafia / V. M. Aleksieiev. – Chernivtsi : Tekhnodruk, 2010. – 524 s.
2. Bulgakov S. N. Istoriya ekonomicheskikh i sotsialnyih ucheniy / S. N. Bulgakov; vstup. st., sost. i primech. V. V. Sapova. – M. : Astrel, 2007. – 988 s.
3. Gertsen A. I. Sochineniya : v 2 t. T. 2 / A. I. Gertsen ; redkol. : M. B. Mitin (pred.) i dr. ; obsch. red. A. I. Volodina, Z. V. Smirnovoy ; sost., avt. primech. Z. V. Smirnova. – M. : Myisl, 1986. – 654 s.
4. Gradovskiy A. D. Sobranie sochineniy : v 9 t. Tom' pervyyi / A. D. Gradovskiy. – S.-Peterburg' : Tipografiya M. M. Stasyulevicha, 1899. – 421 s.
5. Kvintessentsiya : filos. almanah, 1991. – M. : Politizdat, 1992. – 400 s.
6. Kin D. Demokratiya i grazhdanskoe obschestvo : per. s angl. / D. Kin ; poslesl. M. A. Abramova. – M. : Progress-Traditsiya, 2001. – 400 s.
7. Kyryliuk F. M. Politolohiia Novoi doby : posibnyk / F. M. Kyryliuk. – K. : Akademiiia, 2003. – 304 s.
8. Kratkiy filosofskiy slovar' / pod red. M. Rozentalya i P. Yudina. – Izd. 2-e, dop. – M. : Gospolitizdat, 1941. – 328 s.
9. Lukashev A. V. Anatomiya demokratii, ili Cherniy RR kak institut grazhdanskogo obschestva / A. V. Lukashev, A. V. Ponidelko. – SPb. : Biznes-Pressa, 2001. – 272 s.
10. Marks K. Izbrannyie proizvedeniya : v 3 t. T. 3 / K. Marks, F. Engels. – M. : Politizdat, 1981. – 643 s.
11. Pedagogicheskie idei Roberta Ouena / So vступitelnym ocherkom prof. A. Anekssteyna. – M. : Gos. Ucheb.-pedag. Izd-vo Narkomprosa RSFSR, 1940. – 264 s.
12. Tumim-Almedingen N. A. Pedagogicheskie opyty i vzglyady R. Ouena / N. A. Tumim-Almedingen ; pod red. E. Ya. Golanta (otv. redaktor), E. A. Grebenshikovoy, A. M. Leushinoy, N. B. Mchedlidze. – M. : Gos. ucheb.-ped. izd-vo M-va prosvescheniya RSFSR, 1960. – 164 s.
13. Utopicheskiy sotsializm : hrestomatiya / obsch. red. A. I. Volodina. – M. : Politizdat, 1982. – 512 s.
14. Utopiya i utopicheskoe myishlenie: antologiya zarubezhn. lit. : per. s razn. yaz. / sost., obsch. red. i predisl. V. A. Chalikovoy. – M. : Progress, 1991. – 405 s.
15. Fule A. Zh. E. Sovremennaya nauka ob obschestve : per. s fr. / A. Zh. E. Fule. – Izd. 2-е, stereotip. – M. : KomKniga, 2007. – 344 s.

Надійшла до редакції 26.07.14

УДК 352

Тетяна ГАНЦЮК

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ КОМПЛЕКСНОГО МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Досліджуються проблеми визначення складових елементів комплексного механізму державного управління. Аналізуються механізми державного управління як системи та визначаються її складові частини.

Ключові слова: механізм державного управління, системний підхід, система органів державної влади, комплексний механізм.

Tetiana Hantsuk. К проблеме определения элементов комплексного механизма государственного управления

Исследуются проблемы определения составных элементов комплексного механизма государственного управления. Анализируются механизмы государственного управления как системы и определяются ее составные части.

Ключевые слова: механизм государственного управления, системный подход, система органов государственной власти, комплексный механизм.

Tetiana Hantsuk. The problem of defining the elements of integrated public administration mechanism

The problems to define the complex mechanism of public administration are investigated. The mechanisms of public administration as a system are analyzed and its components are determined.

Key words: mechanism of public administration, system approach, system of government, complex mechanism.

Проблема підвищення ефективності державного управління в сучасних глобалізаційних процесах набуває особливої актуальності, зокрема підвищення ефективності функціонування органів державного управління місцевого рівня. Рівень ефективності функціонування суспільної влади залежить від її дієвості і здатності до реалізації, а така здатність – від наявності в її системі відповідного ефективно діючого механізму як реальної організаційної сили, опанувавши яку, влада починає управляти суспільними процесами держави [3]. Таке твердження, на нашу думку, цілком відповідає і рівню виконавчих органів влади. Тому сьогодні як ніколи потребує вирішення проблема вдосконалення механізмів державного управління.

Поясненню та обґрунтванню механізмів державного управління присвячено чимало досліджень як вітчизняних, так і зарубіжних учених, серед яких В. Авер'янов, Д. Дзвінчук, С. Домбровська, О. Коротич, Р. Ларіна, Н. Мирна, О. Нюнько, Р. Рудницька,

О. Федорчак та ін. Проте якщо загальні принципи механізмів державного управління досліджувалися значною кількістю науковців, то питання виділення складових таких механізмів у місцевих органах виконавчої влади потребують більш детального вивчення.

Мета публікації – обґрунтувати та розробити узагальнену схему системи комплексного механізму державного управління. Для досягнення зазначеної мети було визначено такі завдання: проаналізувати наявні в наукових джерелах трактування дефініції «механізми державного управління», визначити основні складові елементи комплексного механізму державного управління та запропонувати їх узагальнену модель.

Ураховуючи той факт, що термін «механізми державного управління» є досить широко вживаним у науковій літературі, при цьому серед науковців, які вивчають механізми державного управління, немає єдиної позиції щодо його трактування, вважаємо за необхідне з'ясувати суть даного терміна.

Значна кількість науковців керується системним підходом під час трактування механізмів державного управління. Так, О. Федорчак, у праці якої подано досить ретельний аналіз та класифікацію механізмів державного управління, дійшла висновку, що механізм державного управління – це система, призначена для практичного здійснення державного управління та досягнення поставлених цілей, яка має визначену структуру, методи, важелі, інструменти впливу на об'єкт управління з відповідним правовим, нормативним та інформаційним забезпеченням [17].

Російський науковець Ю. Тихомиров механізм соціального управління розуміє як спосіб організації та функціонування управління, що базується на висуненні обґрутованих цілей, створенні та розвитку керуючої системи, покликаної забезпечувати в ході управлінського процесу досягнення цілей. У широкому розумінні механізм управління являє собою процес погодженого впливу суб'єкта управління на явища соціальної дійсності, що його оточують [16]. Механізм державного управління, у розумінні Ю. Тихомирова, – це демократична державна організація управлінського впливу на суспільні процеси, яка повинна повною мірою відображати взаємодію різних елементів управління, що мають ознаки взаємозалежностей та причинно-наслідкових зв'язків. Це, на думку автора, дозволяє розглядати механізм управління як ефективне (на думку суспільства) знаряддя пізнання реальної дійсності й науково обґрутованого впливу на процеси, які відбуваються [15].

Крім того, науковець наголошує на розгляді не механізмів управління, а системи механізмів управління, підкреслюючи тим самим використання саме системного підходу в управлінні. За Ю. Тихомировим, система механізму управління складається: із

системи управління; соціальних, правових норм; способів визначення цілей; управлінського процесу як циклу дій керуючої системи, що послідовно змінюють одна одну [16].

Д. Дзвінчук також керується положеннями загальної теорії систем і вважає цілком віправданим та доцільним кроком виділення у вищевказаному визначені О. Федорчак двох складових: структури – комплексу взаємопов'язаних елементів та наповнення – принципів і закономірностей роботи і взаємодії цих елементів [5]. Дослідник дотримується думки, що такий поділ надає можливість розуміти «механізм державного управління» як комплекс системи взаємопов'язаних елементів, а саме штучно створеної складної системи, призначеної для досягнення поставлених цілей, яка має визначену структуру, як зазначають науковці Р. Рудницька, О. Сидорчук та О. Стельмах [14], та інтелектуального наповнення системи – сукупності правових норм, методів, засобів й інструментів державного впливу на об'єкт управління [14], яке О. Федорчак [17] ще доповнює такими складовими, як «політика», «важелі», «правове, нормативне та інформаційне забезпечення».

Ми погоджуємося з думкою Д. Дзвінчука та О. Немчук, які стверджують, що той факт, за якого структура механізму державного управління має своїми невід'ємними компонентами методи, важелі, інструменти, політику, правове, нормативне та інформаційне забезпечення, свідчить про те, що механізм державного управління є нероздільним комплексом структури певним чином взаємопов'язаних елементів управління, які мають характер стійких взаємозалежностей і причинно-наслідкових зв'язків [5].

Дослідниця С. Домбровська також підкреслює, що вивчення механізмів державного управління повинно базуватися на використанні системного підходу, який обов'язково передбачає розгляд структурної побудови, процесів функціонування та процесів розвитку [6].

Аналізуючи праці науковців, які керуються системним підходом у тлумаченні механізмів державного управління, необхідно згадати В. Авер'янова, який визначає механізм державного управління як сукупність відповідних державних органів, організованих у систему для виконання цілей (завдань) державного управління відповідно до їх правового статусу, та масиву правових норм, що регламентують організаційні засади і процес реалізації вказаними органами свого функціонального призначення і виділяє такі складові зазначеного механізму: 1) система органів виконавчої влади; 2) сукупність правових норм, що регламентують як організаційну структуру системи органів виконавчої влади, так і процеси її функціонування та розвитку [3].

Г. Атаманчук теж розглядає механізм державного управління як

складну систему державних органів, організованих відповідно до визначених принципів для здійснення завдань державного управління. Він наголошує на тому, що механізм державного управління є «інструментом» реалізації виконавчої влади держави та являє собою сукупність і логічний взаємозв'язок соціальних елементів, процесів та закономірностей, через які суб'єкт державного управління виявляє потреби, інтереси і цілі суспільства в управляючих впливах, закріплює їх у своїх управлінських рішеннях та діях і практично втілює їх у життя, зважаючи на державну владу [1].

Як систему органів державної влади та місцевого самоврядування, просякнуту єдиними, законодавчо закріпленими принципами (загальними, що належать до механізму держави в цілому і частковими, дія яких поширюється лише на окремі ланки державного механізму, певні органи або групи органів), засновану на розподілі влади і наявності необхідних матеріальних придатків, систему, яка виконує завдання і функції держави або забезпечує їх виконання, характеризує механізм сучасної держави О. Оболенський [11].

Російський науковець М. Васильєва вважає, що механізм державного управління можна визначити як систему процедур державного управління, які формують управлінське рішення чи правила його прийняття і реалізації. На її думку, механізм державного управління являє собою єдину систему, яка, у свою чергу, складається з конкретних управлінських механізмів [2].

Водночас науковці Р. Ларіна, А. Владзимирський та О. Балуєва розглядають механізм управління як складову частину більш глобальної системи – системи управління. Учені звертають увагу на те, що механізм управління як елемент системи управління забезпечує дію на чинники, від стану яких залежить результат діяльності керованого об'єкта. На їх погляд, механізм управління є достатньо складною категорією управління і включає такі складники: цілі управління; критерії управління – кількісний аналог цілей управління; фактори управління – елементи об'єкта управління і їх зв'язку, на які проводиться дія на користь досягнення поставлених цілей; методи дії на чинники управління; ресурси управління – матеріальні і фінансові ресурси, соціальний і організаційний потенціали, при використуванні яких реалізується вибраний метод управління і забезпечується досягнення поставленої мети [8].

Різноманітні тлумачення термінів «механізм управління» та «механізм державного управління» відображають природу механізмів та є їх словесною теоретичною моделлю. Уточнивши зміст таких базових термінів, а також розкривши їх суть, ми можемо стверджувати, що трактування дефініцій «механізм управління» та «механізм державного управління» є багатоаспектними, але кожна

з розглянутих експлікацій не суперечить попередній, а навпаки, доповнює її.

Отже, якщо загальні положення механізмів державного управління ґрунтально досліджені та систематизовані, то питання визначення елементів системи механізмів державного управління вивчено недостатньо. Залежно від особливостей сфери управління та від проблеми, яка потребує вирішення шляхом застосування конкретного механізму державного управління, цей механізм отримає власну назву і, як зазначає О. Федорчак, може складатися з декількох самостійних механізмів [17]. Ми погоджуємося із думкою Н. Мирної, що комплексний механізм управління повинен повною мірою відображати взаємодію різних елементів управління, які мають ознаки стійких залежностей і причинно-наслідкових зв'язків, і має бути побудований як відносно самостійна система [9]. Тому спробуємо визначити складові комплексного механізму державного управління та їх сутність з позиції системного підходу.

Різні науковці відповідно до комплексу методів управління, що входять до складу конкретного механізму державного управління, серед складових системи комплексного механізму державного управління виділяють декілька різновидів механізмів. Більшість дослідників керується тим, що фактори державного управління можуть мати економічну, соціальну, організаційну, політичну і правову природу, і на основі цього серед елементів комплексного механізму державного управління виділяють економічний, мотиваційний, організаційний, політичний та правовий механізми (таблиця).

Крім зазначених механізмів, дослідниця Л. Приходченко у структурі механізму державного управління виділяє цільовий, нормативно-правовий та інформаційний компоненти, сукупність та зв'язки між якими відображають усі істотні аспекти функціонування системи державного управління [12].

Дослідники А. Ахламов, О. Голінська, М. Козинський, С. Осадчук доповнюють перелік компонентів податковим механізмом державного управління, сутність якого полягає в забезпеченні формування дохідної частини бюджетної системи України, а закріплення частки загальнодержавних податків, місцевих податків, зборів за місцевими бюджетами і законодавче закріплення права самостійно визначати напрямки використання бюджетних коштів є основою самостійності місцевих бюджетів [13]. Автори «Словника-довідника з державного управління» в системі комплексного механізму державного управління виділяють ряд засобів цілеспрямованого впливу органів державного управління, серед яких, крім вищезазначених політичного, економічного, організаційного та правового, присутній соціальний механізм [4].

О. Коротич доповнює розглянуті класифікації, виділяючи

Складові системи комплексного механізму державного управління

Складова системи	Науковці, які її виділяють
Економічний	А. Ахламов, В. Бакуменко, О. Балуєва, А. Владзимирський, Т. Гаман, О. Голинська, В. Князєв, М. Козинський, О. Коротич, М. Круглов, Р. Ларіна, Н. Нижник, В. Олуйко, С. Осадчук, Л. Приходченко, О. Федорчак
Мотиваційний	О. Балуєва, М. Васильєва, А. Владзимирський, Т. Гаман, М. Круглов, Р. Ларіна, Н. Нижник, В. Олуйко, О. Федорчак
Організаційний	А. Ахламов, В. Бакуменко, О. Балуєва, М. Васильєва, А. Владзимирський, Т. Гаман, О. Голинська, В. Князєв, М. Козинський, М. Круглов, Р. Ларіна, Н. Нижник, В. Олуйко, С. Осадчук, Л. Приходченко, О. Федорчак
Політичний	В. Князєв, В. Бакуменко, О. Коротич, Н. Нижник, В. Олуйко, М. Круглов, Т. Гаман, О. Федорчак
Правовий	А. Ахламов, О. Голинська, М. Козинський, С. Осадчук, В. Князєв, В. Бакуменко, О. Коротич, Р. Ларіна, А. Владзимирський, О. Балуєва, Н. Нижник, В. Олуйко, М. Круглов, Т. Гаман, О. Федорчак

адміністративні (організаційно-розпорядчі), соціально-психологічні, морально-етичні та комплексні державні механізми управління [7]. Крім того, автор надає класифікацію механізмів державного управління за ознакою наявності суб'єктів управління та виокремлює механізми державного управління вищого рівня (здійснюють вищі органи державної влади), обласного рівня (здійснюють обласні державні адміністрації), районного рівня (здійснюють районні ради, районні державні адміністрації) і механізми місцевого рівня (здійснюють міські, селищні, сільські ради) [7]. О. Нюнько доповнила класифікацію механізмів державного управління, запропоновану О. Коротич, поділом за такими ознаками, як масштабність впливу та функціональне призначення. За масштабністю впливу науковець виділила:

- комплекс міжнародних механізмів державного управління (наддержавний рівень);
- комплекс державних механізмів управління (державний рівень);
- комплекс регіональних механізмів державного управління (регіональний рівень);
- комплекс галузевих механізмів державного управління (загальні та специфічні механізми окремих галузей);
- комплекс місцевих механізмів державного управління (місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування);
- комплекс організацій механізмів державного управління

(макрорівень локальних організацій, підприємств установи);

- комплекс громадських механізмів державного управління [10].

За функціональним призначенням дослідниця пропонує виділити механізм формування, механізм управління, механізм розподілу, механізм використання, механізм контролю та аналізу [10].

Проаналізувавши наукові праці М. Васильєвої, можемо доповнити класифікацію О. Нюнько за функціональним призначенням механізмами реалізації загальних та інших принципів управління, механізмами планування, організації, мотивації, координації, розпорядництва та обліку [2]. Наведемо узагальнену класифікацію механізмів державного управління (рисунок).

Отже, проведений аналіз термінів «механізм управління» та «механізм державного управління» дозволяє визначити механізм державного управління як комплексну систему, що має свою структуру та складові елементи. На основі аналізу праць науковців розроблена узагальнена класифікація елементів комплексного механізму державного управління, відповідно до якої механізми можуть поділятися за ознаками масштабності впливу, суб'єкта управління, методів управління та за функціональним призначенням.

Подальші роботи планується спрямовувати на дослідження механізмів державного управління, які гарантують інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності місцевих органів державної влади, а також на розроблення пропозиції щодо підвищення ефективності функціонування таких механізмів.

Список використаних джерел

1. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : курс лекций / Г. В. Атаманчук. – [изд. 2-е, дополн.]. – М. : Омега-Л, 2004. – 584 с.
2. Васильева М. В. Государственный финансовый контроль в управлении регионом : дис. ... канд. экон. наук : 08.00.05, 08.00.10 / Васильева М. В. – Волгоград, 2003. – 182 с.
3. Державне управління в Україні : навч. посіб. / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – 1999. – 432 с.
4. Державне управління : словник-довідник / за заг. ред. В. М. Князєва, В. Д. Бакуменка. – К. : Вид-во УАДУ, 2002. – 228 с.
5. Дзвінчук Д. І. Проблеми інноватизації механізмів державного управління діяльністю і розвитком мистецько-культурного середовища в Україні / Дмитро Дзвінчук, Оксана Немчук // Публічне управління : теорія та практика : зб. наук. пр. Асоціації д-рів наук з держ. упр. – Х. : ДокНaukDerzhUpr, 2011. – № 3(7). – С. 216 – 223.
6. Домбровська С. М. Теоретичні аспекти формування механізмів державного управління у реформуванні вищої освіти України / С. М. Домбровська // Держ. будівництво : електрон. наук. фах. вид. ХарПІ НАДУ. – Х., 2010. – № 2. – Режим доступу : www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2010-2/doc/2/01.pdf.
7. Коротич О. Б. Класифікація та зміст механізмів управління державою / О. Б. Коротич // Акт. пробл. держ. упр. : зб. наук. пр. ОРІДУ. – О., 2006. – Вип. 2(26). – С. 122 – 128.
8. Ларіна Р. Р. Державний механізм забезпечення інформатизації системи охорони здоров'я : монографія / Ларіна Р. Р., Владзимирський А. В., Балуєва О. В ; під заг. ред. В. В. Дорофієнко. – Донецьк : Цифрова типографія, 2008. – 252 с.
9. Мирна Н. В. Опрацювання комплексного механізму державної регіональної політики / Н. В. Мирна // Держ. буд-во : електрон. наук. фах. вид. ХарПІ НАДУ. – Х., 2010. – № 1. – Режим доступу : www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2010-1/doc/2/09.pdf.

10. Нюнько О. В. Теоретичні підходи до визначення понять «механізми» та «інструменти» в державному управлінні / О. В. Нюнько // Теоретичні та прикладні питання державотворення : електрон. наук. фах. вид. / Одес. регіон. ін-т держ. упр. НАДУ при Президентові України. – О., 2012. – Вип. 11. – Режим доступу : archive.nbuu.gov.ua/e-journals/tppd/2012_11/zmist/R_1/02%20Nunko+.pdf.
11. Оболенський О. Ю. Державна служба : підручник / О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2006. – 472 с.
12. Приходченко Л. Л. Забезпечення ефективності державного управління: теоретико-методологічні засади : монографія / Л. Л. Приходченко. – О. : Оптимум, 2009. – 300 с.
13. Регіональне управління в умовах обмежених бюджетних ресурсів / А. Г. Ахламов, С. М. Козинський, С. В. Осадчук, О. В. Голинська // Навч.-наук. вид. до семінару «Програма економічних реформ. Розвиток людського потенціалу. Державна региональна політика» / [за заг. ред. М. М. Іжі]. – О. : ОРІДУ НАДУ, 2010. – 268 с.
14. Рудницька Р. М. Механізми державного управління: сутність і зміст / Рудницька Р. М., Сидорчук О. Г., Стельмах О. М. ; за наук. ред. М. Д. Лесечка, А. О. Чемериса. – Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2005. – 28 с.
15. Тихомиров Ю. А. Курс адміністративного права и процесса / Ю. А. Тихомиров. – М. : Юрінформцентр, 1998. – 795 с.
16. Тихомиров Ю. А. Механизмы управления в развитом социалистическом обществе / Ю. А. Тихомиров ; [отв. ред. Лазарев Б. М.]. – М. : Наука, 1978. – 336 с.
17. Федорчак О. Класифікація механізмів державного управління / О. Федорчак // Демократичне врядування : електрон. наук. фах. вид. / Львів. регіон. ін-т держ. упр. НАДУ при Президентові України. – Л., 2008. – Вип. 1. – Режим доступу : www.lvivacademy.com/visnik/fail/O_Fedorchak.pdf.

List of references

1. Atamanchuk G. V. Teoriya gosudarstvennogo upravleniya : kurs lektiy / G. V. Atamanchuk. – [izd. 2-e, dopoln.]. – M. : Omega-L, 2004. – 584 s.
2. Vasileva M. V. Gosudarstvennyiy finansovyiy kontrol v upravlenii regionom : dis. ... kand. ekon. nauk : 08.00.05, 08.00.10 / Vasileva M. V. ; RGB OD. – Volgograd, 2003. – 182 s.
3. Derzhavne upravlinnia v Ukraini : navch. posib. / za zah. red. V. B. Averianova. – 1999. – 432 s.
4. Derzhavne upravlinnia : slovnyk-dovidnyk / za zah. red. V. M. Knazieva, V. D. Bakumenka. – K. : Vyd-vo UADU, 2002. – 228 s.
5. Dzvinchuk D. I. Problemy innovatyatsii mekhhanizmiv derzhavnoho upravlinnia dijalnistiu i rozvytkom mystetsko-kulturnoho seredovyshcha v Ukrayini / Dmytro Dzvinchuk, Oksana Nemchuk // Publichne upravlinnia : teoria ta praktyka : zb. nauk. pr. Asotsiatsii d-riv nauk z derzh. upr. – Kh. : DokNaukDerzhUpr, 2011. – № 3(7). – S. 216 – 223.
6. Dombrovska S. M. Teoretychni aspekyt formuvannia mekhhanizmiv derzhavnoho upravlinnia u reformuvanni vyshchoi osvity Ukrayiny /

S. M. Dombrovska // Derzh. budivnytstvo : elektron. nauk. fakh. vyd. KharRI NADU. – Kh., 2010. – № 2. – Rezhym dostupu : www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2010-2/doc/2/01.pdf.

7. **Korotych O. B.** Klasyfikatsiia ta zmist mekhanizmiv upravlinnia derzhavoou / O. B. Korotych // Akt. probl. derzh. upr. : zb. nauk. pr. ORIDU. – O., 2006. – Vyp. 2(26). – S. 122 – 128.

8. **Larina R. R.** Derzhavnyi mekhanizm zabezpechennia informatyzatsii systemy okhorony zdorovia : monohrafia / Larina R. R., Vladzimyrskyi A. V., Baluieva O. V.; pid zah. red. V. V. Dorofienko. – Donetsk : Tsyfrovaia typohrafia, 2008. – 252 s.

9. **Myrna N. V.** Opratsiuvannia kompleksnoho mekhanizmu derzhavnoi rehionalnoi polityky / N. V. Myrna // Derzh. bud-vo : elektron. nauk. fakh. vyd. KharRI NADU. – Kh., 2010. – № 1. – Rezhym dostupu : www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2010-1/doc/2/09.pdf.

10. **Niunko O. V.** Teoretychni pidkhody do vyznachennia poniat «mekhanizmy» ta «instrumenty» v derzhavnomu upravlinni / O. V. Niunko // Teoretychni ta prykladni pytannia derzhavotvorennia : elektron. nauk. fakh. vyd. / Odes. rehion. in-t derzh. upr. NADU pry Prezydentovi Ukrayiny. – O., 2012. – Vyp. 11. – Rezhym dostupu : archive.nbuvgov.ua/e-journals/tppd/2012_11/zmist/R_1/02%20Nunko+.pdf.

11. **Obolenskyi O. Yu.** Derzhavna sluzhba : pidruchnyk / O. Yu. Obolenskyi. – K. : KNEU, 2006. – 472 s.

12. **Prykhodchenko L. L.** Zabezpechennia efektyvnosti derzhavnoho upravlinnia: teoretyko-metodolohichni zasady : monohrafia / L. L. Prykhodchenko. – O. : Optimum, 2009. – 300 s.

13. **Rehionalne** upravlinnia v umovakh obmezhenykh biudzhetnykh resursiv / A. H. Akhlamov, S. M. Kozynskyi, S. V. Osadchuk, O. V. Holynska // Navch.-nauk. vyd. do seminaru «Prohrama ekonomichnykh reform. Rozvytok liudskoho potentsialu. Derzhavna rehionalna polityka» / [za zah. red. M. M. Izhi]. – O. : ORIDU NADU, 2010. – 268 s.

14. **Rudnitska R. M.** Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia: sutnist i zmist / Rudnitska R. M., Sydorchuk O. H., Stelmakh O. M. ; za nauk. red. M. D. Leschka, A. O. Chemerysa. – L. : LRIDU NADU, 2005. – 28 s.

15. **Tihomirov Yu. A.** Kurs administrativnogo prava i protsessa / Yu. A. Tihomirov. – M. : Yurinformtsentr, 1998. – 795 s.

16. **Tihomirov Yu. A.** Mehanizmyi upravleniya v razvitom sotsialisticheskem obschestve / Yu. A. Tihomirov ; [otv. red. Lazarev B. M.]. – M. : Nauka, 1978. – 336 s.

17. **Fedorchak O.** Klasyfikatsiia mekhanizmiv derzhavnoho upravlinnia / O. Fedorchak // Demokratichne vriaduvannia : elektron. nauk. fakh. vyd. / Lviv. rehion. in-t derzh. upr. NADU pry Prezydentovu Ukrayiny. – L., 2008. – Vyp. 1. – Rezhym dostupu : www.lvivacademy.com/visnik/fail/O_Fedorchak.pdf.

Надійшла до редколегії 26.07.14

В'ячеслав ГОЛУБ

Національна академія державного управління
при Президентові України

ТИПОЛОГІЯ ВІДНОСИН МІЖ ДЕРЖАВОЮ ТА ВОЛОНТЕРІАТОМ

Характеризуються взаємовідносини держави та громадського сектору в процесі реалізації державної політики у сфері волонтерської діяльності. Визначаються та науково обґрунтуються типи відносин волонтерського середовища з органами влади. На цьому підґрунті розробляється типологія відносин між державою та волонтеріатом.

Ключові слова: державне управління, волонтерська діяльність, відносини, типологія, співпраця, взаємодія, партнерство.

Вячеслав Голуб. Типология отношений между государством и волонтериатом

Характеризуются отношения государства и общественного сектора в процессе реализации государственной политики в сфере волонтерской деятельности. Определяются и научно обосновываются типы отношений волонтерской среды с органами власти. На этом основании разрабатывается типология отношений государства и волонтериата.

Ключевые слова: государственное управление, волонтерская деятельность, отношения, типология, сотрудничество, взаимодействие, партнерство.

Viacheslav Holub. The typology of relations between governance and volunteering

The article carries out the characteristics of state-society relations through out the implementation of public policy in the field of volunteering. It defines and scientifically justifies the types of governance-volunteering relations. On this basis, it develops the typology of governance-volunteering relations.

Key words: governance, public administration, volunteering, relationships, typology, cooperation, collaboration, partnership.

Поступове змінення європейських цінностей на теренах незалежної України зумовлює процес інституалізації волонтерського руху в Україні, що супроводжується формуванням соціального досвіду відносин волонтерського середовища з органами влади. Сучасні тенденції щодо посилення ролі громадянського суспільства на шляху демократичних перетворень в Україні свідчать про актуальність питань установлення та розвитку раціональних взаємовідносин держави з «третім сектором», завдяки яким останній зможе здійснити своє суспільне призначення, «адже відносини і взаємопливи громадянського суспільства та влади, як підсистем